

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2022. ГОДИНУ

Уводне напомене

Основна делатност Архива представља чување и заштиту архивске грађе и документарног материјала у Архиву и ван Архива, а који настају на територији Поморавског управног округа.

Служба општих послова и правна служба

Током 2022. године вршени су кадровски послови, пријаве, одјаве радника у вези са годишњим одморима, боловањима и осталим одсуствовањима.

Праћење закона из свих области, нарочито архивистике, израда одлука и решења по налогу директора или у складу са законом.

Обиман рад на новој форми Информатора о раду и његово објављивање на сајту архива.

Израђен је План управљања ризицима од повреде принципа родне равноправности.

Организована је и завршена обука за све запослене у вези са Етиком и интегритетом.

Урађена је измена и допуна систематизације.

Склапање уговора са трећим лицима.

Припрема седница органа Архива.

У писарницу је примљено 3 723 предмета.

Извештај о раду Службе заштите архивске грађе и документарног материјала ван Архива за 2022. годину

Према плану рада, током 2022. године Служба је била посвећена примени новог Закона о архивској грађи и архивској делатности („Сл. гласник РС 6/2020), који је ступио на снагу 01.02.2021. године.

Извршено је 17 обилазака са комплетним записником и то у граду Јагодини 4, у општини Параћин 8 и 3 у општини Ћуприја.

Одабирање ради уништења документарног материјала извршено је код 15 ималаца и стваралаца архивске грађе и документарног материјала, у количини од 1151 метра дужног, и то: 8 у општини Јагодина, у укупној количини од око **439** метара дужних, 10 у општини Параћин, у укупној количини од око **521** метар дужни, 3 у општини Ћуприја, у укупној количини од **188** метара дужних и једно у општини Деспотовац, у укупној количини од **3** метра дужна.

У складу са чланом 14. Закона о архивској грађи и архивској делатности, прегледано је 1413 прилога са Правилницима и Листама категорија архивске грађе и документарног материјала, и то: **475** град Јагодина, од тога је издато **338 сагласности** на Листе категорија архивске грађе и документарног материјала и **137 негативних одговора**, **457** из општине Параћин, од тога је издата **351 сагласност** на Листе категорија архивске грађе и документарног материјала и **106 негативних одговора**, **217** из општине Ћуприја, од тога је издата **171 сагласност** на Листе категорија архивске грађе и документарног материјала и **46 негативних одговора**, **177** из општине Свилајнац, од тога је издато **107 сагласности** на Листе категорија архивске грађе и документарног материјала и **70 негативних одговора**, **55** из општине Деспотовац, од тога је издато **36 сагласности** на Листе категорија архивске грађе и документарног материјала и **19 негативних одговора**, **31** из општине Рековац, од тога је издато **9 сагласности** на Листе категорија архивске грађе и документарног материјала и **23 негативна одговора**.

У 11 правних субјеката извршио сам обуку одговорних лица за поступање са архивском грађом и документарним материјалом: у граду Јагодини 3, у општини Параћин 5, у општини Ћуприја 1 и у општини Свилајнац 2.

Током 2022. извршено је преузимање двеју фирми које су ликвидирани, једна из града Јагодина и то „ОПРЕМА“ доо Јагодина у стечају, укупне количине 7 метара дужних и Ћуприја „Метал“ доо у стечају - Ћуприја, укупна количина преузете документације 1 метар дужни.

Током 2022. године број ималаца и стваралаца архивске грађе и документарног материјала вишеструко је повећан у односу на 2021. годину.

У евиденцији Службе заштите архивске грађе и документарног материјала ван Архива током 2022. године, закључно са 31.12.2022. године, евидентирано је **1942** ималаца и стваралаца архивске грађе и документарног материјала (**регистратура**) на територији целог Поморавског округа.

По општинама, то изгледа овако: за 2022. годину град Јагодина **475**, општина Параћин **457**, општина Ћуприја **217**, општина Свилајнац **177**, општина Деспотовац **55** и општина Рековац **31** нових ималаца и стваралаца архивске грађе и документарног материјала (регистратура).

Тренутно Град Јагодина има **710** ималаца и стваралаца архивске грађе и документарног материјала (регистратура), општина Параћин **536** ималаца и стваралаца архивске грађе и документарног материјала (регистратура), општина Ћуприја **325** ималаца и стваралаца архивске грађе и документарног материјала (регистратура), општина Свилајнац **215** ималаца и стваралаца архивске грађе и документарног материјала (регистратура), општина Деспотовац **103** ималаца и стваралаца архивске грађе и документарног материјала (регистратура) и општина Рековац **53** имаоца и ствараоца архивске грађе и документарног материјала (регистратура).

Овај број није коначан, јер је велики број ималаца и стваралаца архивске грађе и документарног материјала послало непотпуну документацију, која им је враћена на допуну. **Укупно је 867 ималаца и стваралаца је доставило архивску књигу током 2022. године. Већина није испоштовала Законом прописани рок о достави архивске књиге.**

Извештај о раду Центра за информације за 2022. годину

Према Плану рада, током 2022. године рад Центра за информације био је подређен активностима везаним за техничку припрему и обуку за рад на АРХИС-у (Архивском информационом систему Србије). Обрађен је Регистар архивске грађе и усклађене су уносне јединице са Централним регистром у обиму 376 фондова и збирки. Централни регистар је кључни индикатор за примену АРХИС-а и формирање гридова у систему, и било је неопходно унети тачне податке о фондовима и збиркама и ускладити са стварним стањем у Депоу. Следећи корак огледао се у ревизији Улазног инвентара фондова и усклађивању његове електронске форме према захтевима АРХИС-а. Улазни инвентар је на даље ажурирање и унос података из Инвентара у АРХИС предат Служби депоа (која према опису послова води наведену евиденцију). Даља припрема за рад на АРХИС-у огледала се у ревизији сређености фондова и информативних средстава (сумарних инвентара и пописа предмета). Урађене су и историјске белешке и обрађени су према ИСАД-г стандардима Фонд *Учитељске школе Сетен Аџић*, Фонд *Кредит-Информ* и Фонд *Окружног суда у Светозареву (Јагодини)*. Такође, припремљени су предлози за садржај и изглед сигнатура/идентификационих ознака за фондове и збирке Архива према нумерацији из Централног регистра, односно, Регистра архивске грађе Архива у Јагодини.

Остале активности Центра за информације заснивале су се на редовној техничкој и информативној подршци за инсталирање АРХИС-а (у погледу инсталације опреме, координације са Информативним центром Државног архива Србије и усклађивања заједничких активности). У току је ревизија сређености фондова Народних одбора Среза беличког, Среза левачког и Среза деспотовачког, односно, њихово сређивање према важећој архивистичкој методологији и принципима, како би се по њиховој обради могли унети нови подаци у АРХИС.

У Центру за информације редовно су се пратиле све активности Државног архива, осталих архива у архивској мрежи Србије, архивистичких друштава Србије и Војводине, као и све новине у погледу Закона о архивској грађи и архивској делатности, односно, доношења подзаконских аката која се односе на сређивање и обраду, рад центра за информације и ажурирање средстава евиденције и информативних средстава.

Учествовали смо на Међународном архивистичком скупу, који је одржан почетком октобра на Мокрој Гори, са темом *Утврђивање и периодизација архивских фондова органа власти и управе у постсоцијалистичкој Србији*.

Упоредо са свим радним задацима, пружали смо информације корисницима архивске грађе о садржају фондова Архива, начину њиховог коришћења или упућивали кориснике на Државни архив Србије, Архив Југославије, Војни архив, Архив Народне банке Србије, Архив Београда или регионалне архиве из архивске мреже.

Поред наведених активности, руководили смо и непосредно смо били ангажовани на ревизији фондова и збирки у Депоу Архива.

Ревизија је започета према Плану, 25. маја 2022. године, и редовно је обављана до 1. октобра 2022. У овом периоду извршена је ревизија фондова органа управе (прва фаза) и то фондови Градског народног одбора Светозарево, Народног одбора градске општине и Народног одбора општине Светозарево и Фонд Скупштине општине Светозарево, у обиму 1260 архивских кутија и 223 књиге (190 дужних метара); фондови Градског народног одбора Параћин, Народног одбора градске општине Параћин, Народног одбора општине Параћин и Фонд Скупштине општине Параћин, у обиму 731 кутија архивске грађе и 200 књига (125 дужних метара). Извршена је провера стања архивске грађе, унутрашњих и спољних описа архивских кутија и евидентирани сви недостаци у погледу степена сређености и обраде архивске грађе. Такође, замењене су оштећене архивске кутије, замењени спољашњи описи кутија и извршена њихова нова нумерација, према утврђеном редоследу. У првој фази ревизије започети су фондови органа управе са територије Општине Деспотовац.

Служба архивске грађе у архиву – Служба Депоа

Служба заштите архивске грађе у Архиву – Служба Депоа има задатак да обезбеди смештај архивске грађе и документарног материјала, да обезбеди најбоље услове за чување архивске грађе и да подноси на увид сву документацију грађанима који су заинтересовани за тај вид услуге Архива (решавање захтева странака) и да доноси радницима Службе сређивања сву архивску грађу и документарни материјал, који је намењен за архивистичку обраду. Током 2022. године сарадници Службе Депоа су прихватили преко 50 захтева странака (захтеви везани за национализацију, експропријацију, конфискацију, рехабилитацију, пензионо и инвалидско осигурање, итд...), од чега је позитивно решено 190 захтева.

Према Плану рада, обављани су послови на издавању уверења и истраживању генеалогичка по поднетим захтевима странака. Укупно је издато 18 уверења и приређена су 4 породична стабла.

Црквене матичне књиге су дислоциране из зграде депоа у просторије библиотеке управне зграде архива, где су организоване по азбучном реду места настанка. Током године је долазила група колега из Архива града Београда, која је извршила преглед свих матичних књига, евидентирано је у ком се стању МК налазе, те се очекује да нам пошаљу извештај о свему што су уочили у вези са архивском збирком црквених матичних књига.

Архивску књигу је доставило из града Јагодина 307, општине Параћин 265, из општине Ћуприја 140, из општине Свилајнац 114, из општине Деспотовац 41 и из општине Рековац 9 ималаца и стваралаца архивске грађе и документарног материјала

Из овога се види да од укупног броја евидентираних ималаца и стваралаца архивске грађе и документарног материјала велики број није испунио Законом прописану обавезу да до 30.04. текуће године достави препис архивске књиге за претходну годину.

Служба сређивања

У току 2022. године вршено је сређивање архивског фонда Народног одбора Среза Деспотовачког 1945 -1955. године. Формирани су предмети и извршено је страничење предмета, укупног обима од 23 архивске кутије (у овој фази није вршено сигнирање предмета и израда унутрашњег листа, чему ће се приступити након рада на последњој кутији). На сређивање чекају још 28 кутија и 88 књига.

Током 2022. године вршено је сређивање и архивског фонда Скупштине општине Свилајнац за 1976. годину. Формирани су предмети, извршено је страничење предмета, у укупном обиму 28 кутија, израђен је унутрашњи опис предмета, а сигнирање ће се извршити накнадно.

Од 25. маја служба Сређивања је узела учешће у ревизији фондова.

Извршен је унос пописа предмета Фонда Начелство округа јагодинског, за годишта од 1839. до 1847. године – пренос у електронски облик у обиму 200 предмета по годишту.

У току 2022. године припремљене су и штампане две нове књиге „Србија и трећи Рим“, историчара Дејана Танића и књига „Јагодина у првом светском рату 1912-1918.“, историчара Драгослава Дедића, прва од три књиге која свеобухватно обрађује догађаје везане за ратна дешавања у Јагодини и јагодинском срезу. Такође, Архив је ангажовањем Оливера Ђорђевића, узео учешће око сређивања и отварања спомен-собе Сретена и Ане Ацић у манастиру Враћевшница.

Послови архивске библиотеке

У периоду од 01.01.2022. до 31.12.2022. године, библиотечки фонд Историјског архива Јагодине обogaћен је за 38 (тридесет осам) наслова, односно, 636 (шест стотина тридесет шест) томова – примерака књига. Треба напоменути да су 2 (два) наслова, набављена сопственом производњом – издавачком делатношћу, док је 36 (тридесет шест) наслова набављено поклоном и куповином. Поменути произведени наслови (путем издавачке делатности) публиковани су у тиражу од по 300 (три стотине) примерака – укупно 600 (шест стотина) примерака.

По досадашњој статистици, Библиотека Историјског архива Јагодине поседује 1678 (хиљаду шест стотина седамдесет осам) наслова и 4104 (четири хиљаде сто четири) примерака (томова) књига. Архивска библиотека, током 2022. године, имала је 79 (седамдесет девет) корисника, и то од стране запослених у Архиву (у сврху усавршавања и обављања редовних радних обавеза) и свих осталих лица (корисника), заинтересованих за услуге Архива овог типа.

Напомена: Библиотека Историјског архива Јагодине представља установу отвореног типа (доступна је свим грађанима), али без права изношења књига, односно, са правом

коришћења свог расположивог библиотечког материјала, искључиво у просторијама Архива. У њеном саставу налази се читаоница са 25 (двадесет пет) места.

Свечаном академијом и промоцијом књиге „Јагодина у Првом светском рату“, аутора Драгослава Дедића, обележена је 71 година постојања Историјског Архива „Средње Поморавље“ у Јагодини. Гост на Академији и у радном делу промоције књиге био је проф. др. Александар Растовић, директор Историјског института и редовни професор, а у културно уметничком програму учествовали су глумац Миодраг Петровић и ученици и професори Музичке школе у Јагодини.

Урађен је кратак филм о настанку и раду Историјског архива у Јагодини.

У децембру месецу, у сада већ традиционалној акцији у оквиру Дана Архива, најбољим ученицима – историчарима из јагодинских школа у сарадњи са СО Јагодина уручене су поклон-књиге.

Остало

У марту месецу дуготрајно је решен проблем изливања воде у подруму, услед пуцања цеви. Замењена су два вентила за грејање, која су такође цурила у подруму.

Префарбана је унутрашња и спољашња столарија, замењени су рукохвати на вратима.

Префарбана је и санирана спољашња фасада.

Очишћен је и сређен ходник у Депоу, у коме је смештена архивска грађа на којој је спроведена ревизија.

Замењено је осветљење у Депоу.

Извршена је набавка шрафилице, шлајферице и ситног алата за поправке.

Извршена је набавка 200 нових архивских кутија за потребе ревизије.

Извршена је набавка смарт телевизора (као замене за видео-бим), који подржава све бежичне везе блутут, вајерлес, као опреме за могућност одржавања мањих интерних и екстерних семинара у простору Библиотеке.

Неколико пута је чишћен систем сливника на крову од лишћа.

За потребе ревизије набављени су павиљони, као заштита од сунца и кише, радни мантили, рукавице и маске.

Купљен је материјал и склопљене су 2 полице (2x2,2м и 2x2,4м) за потребе чувања архивске грађе у Библиотеци Архива.

У договору са ЈП „Стандард“ редовно се чисти парк око управне зграде Архива.

в. д. директора Архива
Милан Јаковљевић